

אורי אליעז פולחן האביב

מרכז אמנויות וגלריה
ע"ש אפר - ברר
מעלות-תרשיחא (ע"ר)

A P T E R - B A R R E R
A R T C E N T E R & G A L L E R Y
M A ' A L O T - T A R S H I C H A

אורי אליעז - פרטים ביוגרפים

אורי אליעז נולד בתל-אביב ב-1931, בנם של המשורר והמתרגם רפאל אליעז ופולה, אח לסגן אלוף אמנון אליעז, שנהרג במלחמת לבנון הראשונה בשנת 1982.

אליעז מצייר מילדותו. בבית ספר התיכון למד ציור אצל המורה והאמן אהרון אבני. ב-1947 החל ללמוד בבצלאל, אך נאלץ להפסיק לאחר מספר חודשים בשל המאורעות שפרצו בירושלים בתחילת מלחמת השחרור. בהיותו נער בן-17 גויס לעזרת ארגון ההגנה במצור על ירושלים. במסגרת הגרעין הגיע לקבוץ בית אלפא. בהכשרה שעבר היה לרועה צאן. אליעז היה יוצא למרעה עם מחברת בה היה רושם את נופי הגלבוע והשדות מסביב.

בשנת 1950 הוא מקים עם חברי הגרעין את קיבוץ נחשון, שגם בו שימש רועה צאן דבר שאפשר לו לשלב בין אהבתו לציור לבין עבודה. השפעת קרבתו לכבשים ולטבע ניכרת בעבודות הציור שלו. ב-1960 עבר אליעז להתגורר בחיפה, שם עבד כמעצב תפאורות בתיאטרון חיפה ובאיוור ספרי ילדים. במשך כל השנים עוסק אליעז בציור (ציוריו נרכשו ע"י מספר מוזיאונים). משנת 1985 עוסק בפיסול קרמי, ופיסול בעץ ועבודות אסמבלאזים. כיום מתגורר אליעז ביפו העתיקה.

תערוכות ציור

- 1958 - מועדון תרבות, בת-ים
- 1961 - תערוכה עם הציירת שושנה לב, קיבוץ נחשון
- 1963 - מוזיאון חיפה (קבוצתית)
- 1963 - גלריה ע"ש צ'מרנינסקי, תל-אביב (יחיד)
- 1965 - גלריה ע"ש צ'מרנינסקי, תל-אביב (יחיד) | בית האמנים ע"ש שגאל, חיפה (יחיד)
- מוזיאון עירוני חיפה (קבוצתית) | מוזיאון הנגב לאמנות, באר שבע
- 1966 - ביתן הלנה רובינשטיין, ת"א (קבוצתית) | בית רוטשילד, חיפה (קבוצתית)
- 1967 - "טרקלין אמנות", חיפה (יחיד) | גלריה גרא, יפו העתיקה (יחיד)
- 1970 - גלריה "יפו העתיקה" (יחיד)
- 1971 - גלריה 119, ת"א (יחיד) | מוזיאון הנגב, באר-שבע (יחיד)
- 1972 - מוזיאון יד לבנים, פתח-תקווה (יחיד)
- 1973 - גלריה "יורק", רמת השרון
- 1974 - גלריה "יפו העתיקה", יפו (יחיד)
- 1975 - גלריה ז'אקי, מונטריאול, קנדה
- 1976 - גלריה לירז, באר-שבע (יחיד)
- 1978 - גלריה שלוש עשרה וחצי, ת"א-יפו | גלריה לירז, באר-שבע (יחיד)
- 1981 - גלריית אמני יפו העתיקה, ארט סנטר 1981, אטלנטיק סיטי

תערוכות פיסול

- 1987 - מוזיאון יד לבנים, הרצליה
- 1988 - מוזיאון ערד
- 1989 - בית הראשונים, גבעתיים
- 1989 - אכסדרת תאטרון ירושלים
- 1989 - מוזיאון ישראל, אגף הנוער
- 1989 - המוזיאון הפתוח תפן
- 1990 - הגלריה העירונית, כפר-סבא
- 1991 - מוזיאון אשדוד
- 1992 - היכל התרבות נתניה
- 1992 - מרכז תרבות ואמנויות, הוד השרון
- 1994 - גלריה הורס ריכטר, יפו העתיקה
- 1998 - גלריה המגדלור, יפו

מרכז אמנויות והגלריה ע"ש אפטר - ברר, מעלות-תרשיחא

המרכז הינו גוף המנוהל ע"י עמותה עצמאית ללא כוונת רווח שחבריה פועלים בהתנדבות.

העמותה שמה לה מטרה לטפח את הזיקה בין היצירה האמנותית לבין הקהילה על כל גווניה. הקורסים והחוגים בסדנאות האמנות, התערוכות ושלל הפעילויות בגלריה ובמרכז, משלבים עשייה רעיונית חברתית ומהווים במה לקידום היוצרים והאמנות בכל האזור.

הגלריה מציגה תערוכות מגוונות בתחומי האמנות השונים ומקיימת מפגשים עם אמנים, הדרכות בתערוכות, רבי שיח וקבוצות לימוד. במרכז פועלים חוגים וקורסים במגוון תחומי האמנות, קייטנת אמנויות, פרויקטים חברתיים, ימי העשרה וכיף למגמות אמנות, בתי ספר ועוד...

אורי אליעז - פולחן אביב

נוגה מגדל - אוצרת

אורי אליעז אמן רב-גוני, תושב יפו, צייר ופסל, נוגע בעולמות קסומים ודמיוניים ומבטא בעבודותיו עושר יצירתי, שמחה ותום. אליעז - דאדאיסט היוצר ברוח האסמבלאז' (Assemblage) מצליח להפיח רוח חיים ונשמה בחפצים ואלמנטים, שאיבדו את תפקידם המקורי לאחר שבעליהם השליכו אותם למזבלות או נפלטו מהים לחופי יפו. מהחפצים הללו בורא אליעז עולם חמור-סבר ומשעשע כאחד, בדומה למציאות חיינו. לדבריו, זו עבודה שיש בה רצינות ושעשוע, תהליך בריאתן של חידות ופתרונן. השימוש בחפצים (Readymade), כשהם מנותקים מן הקונטקסט המקורי שלהם, מרחיב את החשיבה המקובלת אודות האמנות בעידן שבו המוצר ועיצובו מקבלים משנה חשיבות. חפצים, כמו, עצים אכולי שמש וחול, מושבי כסאות, רגלי שולחנות, קורות עץ, ידיות, מברשות ועוד נאספו ע"י האמן, שרואה בהם מקור השראה לפסליו, אותם הוא מכנה בדרך השאלה "דחלילים אלילים".

את כוחן של עבודותיו אפשר לחוות במקבצים קבוצתיים של דמויות תלת ממדיות, בעלות נופך תיאטרלי וחזות נאיבית, פרימיטיבית, פרי השראה אפריקנית ותרבויות עתיקות. כך נוצרת שפה חוץ מערבית, המתכתבת עם מגמות אמנותיות עכשוויות.

דחליליו של אליעז, מציפים בהמוניהם את חלל הגלריה. חלקם מוצבים בקבוצות גדולות, חלקם בזוגות או כבודדים. הם עומדים באילמותם ומביטים בנו שותקים. יצורים קדמוניים, העומדים כשומרי "המקדש", ומייצרים סביבם אווירה מיסטית-כישופית. הם בוחנים אותנו בסקרנות, ולרגע אנו תוהים, אולי הגולם יקום על יוצרו ויתפוס את מקומו ונאנו את מקומו...

בכישרון, בהומור ובמעוף יוצאי דופן מצליח אליעז ליצור עולמות רעננים ומקוריים, אותם הוא בורא מחדש בעזרת גרוטאות שקמו לתחייה.

אני מודה מקרב לב לאורי אליעז על חוויית העבודה במחיצתו ועל סיועו הרב להעמדת התערוכה. תודות לאוצרת חנה קופלר על שזכינו במאמר מרתק משלה.

אורי אליעז

חנה קופלר

יצירתו של אורי אליעז מחוברת בטבורה לחוויית ההווה של כל פרק ופרק בנתיבות חייו. מאז ילדותו המוקדמת ועד למרום גילו (הנושק לשנת ה-90 בחייו), ספג אליעז מרוח המקום בו שהה מעת לעת ואף השכיל להטמיע את הקוד הגנטי של סביבות מושבו בכל עבודה ועבודה.

מסלול חייו עובר בין תחנות מקומיות, שכל אחת מהן מותירה חותם בסדרות יצירתו: תל אביב, ירושלים, הקיבוץ, חיפה, שוב תל אביב, ולבסוף יפו. עם זאת, עולמו הפנימי אינו בהכרח תלוי-מקום מוגדר. מבחינתו, הזיקה בין מקום ליצירה אינה אילוסטרטיבית במהותה, כי אם משוחררת ומשוטטת, והיא הכוח המניע להבניית "מקום חדש", שמביא הדהוד של המיית ליבו של אליעז, המעוגנת בסממנים מופשטים כמו צליל, תנועה, פעימה, אור, עלטה, שקט, כמיהה ועוד.

כל אלה באים לידי ביטוי ברישומיו, בציוריו, בתבליטי מתכת על עץ, בפסלי ברזל, עץ או קרמיקה, ולמעשה בכל אשר נגעה ידו.

בציוריו מחובר אליעז לציור הביזנטי ובהמשך לציורי ימי הביניים. הדמויות מהוות מרכיב חשוב בציוריו. עם זאת, גם כשהוא רושם ומצייר באופן ריאליסטי - ובכלל זה גם את ציורי הנופים על-פי הטבע - ציוריו מעולם אינם לגמרי ריאליסטיים, אלא הם יותר

פיוטיים וסימבוליים. כך גם בעת שיצר את ה"אלילים-דחלילים" שלו, אותם פסלי גרוטאות וחומרי "רדי-מייד", שאסף מפליטות הים של יפו. הם מהווים פן נוסף ואזכור של המיתולוגי, האיקוני, הפולחני - מעין הכרזה שקטה על שובו של הטוטם.

הדיוויים המאכלסים את יצירתו רבת-השנים הפכו לשפת סימנים, השבים ומופיעים שוב ושוב כחלק מכתב-ידו של אליעז. הם עשויים לעודד קריאה אנליטית, שכלל אינה הכרחית, הן בתיאורי הדמות האנושית שלו, והן בבעלי החיים, בנוף המובנה, בתפנימים, בגיאומטרי ובמופשט, באסמבלאז', או בעבודות שנשאבו ממעבי הדמיון והזיכרון.

אורי אליעז ניגש אל הציור או הפיסול ממקום חופשי ומשחרר, המצוי באיזון מופלא שבין הייצוגי למופשט. הוא סוגר מעגלי חיים של מציאות קיומית, פותח אותם מחדש ומזין את הנרטיב ההולך ומתרקם מעבודה לעבודה. יצירתו האתנו-מתחדשת בחזותה היא תוצאה של תהליך רב-שנים, שבו נוגעות רוח ונפש בבשר החי.

איכותם הרפטטיבית של כלל הדיוויים מתגלה כמקצבים מוסיקליים החוזרים על עצמם. באמצעותם הוא מבטא את השתקפותם של חיים שלמים ואת המסע של התרחשות חושית מופשטת בדרך של גילוי עצמי גורף וחסר עכבות.

Uri Eliaz - The Rite of Spring

Noga Migdal - Curator

Uri Eliaz is a versatile Jaffa artist, a painter and sculptor, who touches upon enchanted and imaginary worlds and expresses in his works a rich creativity, joy, and innocence.

Eliaz is a Dadaist who creates assemblages, breathing life and soul into objects and elements that have lost their original purpose after their owner tossed them into garbage pits; or pieces of wood eaten away by the sun and sand washed up onto Jaffa's shore. The use of ready-made objects detached from their original context serves to significantly expand our concept of what constitutes art, particularly in an age when the product and its design have become paramount. Eliaz collects objects such as the seats of chairs, table legs, wooden planks, handles, and brushes, and turns them into a source of inspiration for his sculptures, which he describes as "scarecrow gods". From these objects Eliaz builds a world that is both severe and amusing, as are our lives. He finds in his work both seriousness and fun, a process of creating and solving puzzles.

Eliaz adopts a non-Western language based on the qualities of ancient cultures, which expresses his direct relation to nature and to primitivism. One senses the power of his works in the groups of three dimensional figures with their theatrical aura and naïve, primitive appearance inspired by African art, which communicates with contemporary artistic trends.

Eliaz's crowd of scarecrows fills the space of the gallery. Some are placed in large groups, others in pairs or on their own. They stand there mute and observe us in silence. Primeval creatures that stand guard at "the temple" and generate a mystical and magical atmosphere around them. They examine us curiously, and for a moment we wonder whether this Golem will rise up against its maker and exchange places with us.

With his skill, humor, and exceptional ingenuity Eliaz creates fresh and original worlds from cast-off objects that are given a new lease of life.

I am deeply thankful to Uri Eliaz for the opportunity to work alongside him and for his great help in putting together the exhibition. And my thanks to the curator Hannah Koppler for her fascinating article.

Uri Eliaz

Hana Kopler

Uri Eliaz's works are inextricably linked to his experiences in each chapter of his life. From his early childhood up until his old age (he is nearing 90) Eliaz absorbed the spirit of the places in which he resided, and was able to suffuse the work on which he was currently engaged with the genetic code of his surroundings.

Eliaz's path through life winds among local points, each of which leaves a characteristic mark on the series of his works: Tel Aviv, Jerusalem, the kibbutz, Haifa, Tel Aviv once again, and finally Jaffa. And yet his inner world is not necessarily dependent on a particular place. To him, the bond between location and work is not essentially illustrative. Rather, it is liberated and free to wander. It is the driving force that forms a "new place" that resonates primarily in Eliaz's passion, anchored in abstract elements such as sound, movement, beat, light, darkness, quiet, yearning, and so forth.

All these are expressed in his drawings, his paintings, in the metal reliefs on wood, in his iron, wooden and ceramic statues, and in fact in all that he did.

Eliaz had an affinity to Byzantine painting and subsequently to Medieval painting. Figures were a major component of his paintings. Yet even when he produced realistic drawings and paintings, including his naturalistic landscape painting, his works were never altogether realistic. They tended toward the poetic and the symbolic. This is true as

well of his "scarecrow-gods", the statues made of scrap metal and "ready-made" materials washed up by the sea at Jaffa. They show another side of him, alluding to the mythological, the iconic, and the ritualistic – a muted declaration of the return of the totem, as it were.

And thus, the images that populate Eliaz's work throughout the years have turned into a language of signs that constantly recur as part of his handwriting. They may encourage an analytical reading – which is not at all essential – of his portrayals of the human figure, of animals, of structured landscape, of interiors, of geometrical and abstract forms, of assemblages, or of works drawn from the depths of imagination and memory.

Uri Eliaz approaches painting or sculpturing from a free and liberated place that exists in wonderful balance between representation and the abstract. He brings closure to life cycles of existential being, reopens them, and feeds the narrative that evolves from one work to the next. His apparently ethno-renewing work is the product of a decades-long process in which spirit and soul touch upon the earthly body. The repetitive quality of the entire gallery of images that recur endlessly in his works leaves a visual mark that – like recurring musical rhythms – reaffirm again and again the reflection of an entire life and the journey of an abstract sensual experience that leads to an all encompassing and uninhibited self revelation.

The Apter-Barrer Art Center and Gallery in Ma'alot-Tarshicha

The Art Center is administered by an independent non-profit association whose members are volunteers.

The association seeks to make artistic creation available to all sections of the community. The courses and activities held in the art workshops, the exhibitions and the various activities conducted in the gallery and the center are driven by a social awareness and offer a platform for promoting the artists and the art of the entire region.

The gallery mounts a variety of exhibitions in various fields of art, holds meetings with artists, and conducts guided tours of exhibitions, symposiums, and study groups. The center runs classes and courses in many artistic fields, an arts summer-school, social projects, enrichment programs for arts major classes and schools, and so forth.

Uri Eliaz - Biographical details

Uri Eliaz was born in Tel Aviv in 1931, the son of poet and translator Rafael Eliaz and Paula, and brother of Lieutenant Colonel Amnon Eliaz, who fell in the 1982 Lebanon War.

Eliaz began to paint in childhood. At high school he studied painting with the teacher and artist Aharon Avni. In 1947 he began to study at the Bezalel art academy, but after a few months was forced to put his studies on hold when hostilities broke out in Jerusalem at the beginning of the War of Independence.

As a 17-year-old boy he was recruited to help the Haganah during the siege of Jerusalem. Together with his fellow pioneers, he settled on Kibbutz Beit Alpha and trained as a shepherd. Eliaz would go out with his flock to graze, taking with him a notebook in which he would draw the landscape of the Gilboa and the surrounding fields.

In 1950, his group established Kibbutz Nachshon, where he also served as a shepherd. This allowed him to combine his love of painting with his work. His affinity with sheep and nature is evident in his painting.

In 1960 Eliaz moved to Haifa, where he worked as a stage designer at the Haifa Theater and illustrated children's books. Eliaz painted continuously over the years (his paintings were purchased by several museums).

Since 1985 he has sculpted in ceramic and wood and produced assemblages. Nowadays Eliaz lives in Old Jaffa.

Exhibitions of Paintings

1958 - Culture Club, Bat-Yam

1961 - Exhibition with artist Shoshana Lev, Kibbutz Nachshon

1963 - Haifa Museum, (G)

1963 - Chemerinsky Gallery, Tel Aviv (O)

1965 - Chemerinsky Gallery, Tel-Aviv, (O); The Sagal Artists House, Haifa (O); Haifa Municipal Museum (G); Negev Museum of Art, Beersheba 1966 - Helena Rubinstein Pavilion, Tel Aviv (G); Rothschild House, Haifa (G)

1967 - "Art Lounge", Haifa, (O) Gera Gallery, Old Jaffa (O)

1970 - "Old Jaffa" Gallery (O)

1971 - Gallery 119, Tel Aviv, (O); Negev Museum, Beersheba (O)

1972 - Yad Lebanim Museum, Petach Tikva (O)

1973 - York Gallery, Ramat Hasharon

1974 - "Old Jaffa" Gallery, Jaffa (O)

1975 - Galerie Jacques Germain, Montreal, Canada

1976 - Liraz Gallery, Beersheba (O)

1978 - Gallery Thirteen and a Half, Tel Aviv-Jaffa; Liraz Gallery, Beersheba (O)

1981 - Old Jaffa Artists Gallery; Art Center 1981, Atlantic City

G - group exhibition | O - one-man exhibition

Sculpture Exhibitions

1987 - Yad Lebanim Museum, Herzliya

1988 - Arad Museum

1989 - Rishonim House, Givatayim

1989 - Jerusalem Theater

1989 - Israel Museum, Youth Wing

1989 - Tefen Open Museum

1990 - Municipal Gallery, Kfar Saba

1991 - Ashdod Museum

1992 - Cultural Center, Netanya

1992 - Cultural and Arts Center, Hod Hasharon

1994 - Horace Richter Gallery, Old Jaffa

1998 - Lighthouse Gallery, Jaffa

Uri Eliaz

The Rite of Spring

מרכז אמנויות וגלריה
ע"ש אפר - ברר
מעלות-תרשיחא (ע"ר)

A P T E R - B A R R E R
A R T C E N T E R & G A L L E R Y
M A ' A L O T - T A R S H I C H A